

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ
ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ ЕНЕРГЕТИКИ**

ПОСТАНОВА

13.09.2012

м. Київ

N 1181

Зареєстровано в Міністерстві юстиції України
11 жовтня 2012 р. за N 1715/22027

**Про затвердження Правил користування природним
газом для юридичних осіб**

Відповідно до статті 4 Закону України "Про засади функціонування ринку природного газу", підпункту 5 пункту 4 Положення про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики, затвердженого Указом Президента України від 23 листопада 2011 року N 1059, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики,

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Затвердити Правила користування природним газом для юридичних осіб, що додаються.
2. Управлінню регулювання нафтогазового комплексу в установленому порядку забезпечити подання цієї постанови на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.
3. Ця постанова набирає чинності з дня її офіційного опублікування.

Голова Комісії

С. Тітенко

ПОГОДЖЕНО:

Голова Антимонопольного комітету
України

В. П. Цушко

Голова Державної служби України
з питань регуляторної політики

М. Ю. Бродський

ЗАТВЕРДЖЕНО

Постанова Національної комісії, що
здійснює державне регулювання у
сфері енергетики
13.09.2012 N 1181

Зареєстровано

в Міністерстві юстиції України
11 жовтня 2012 р. за N 1715/22027

ПРАВИЛА КОРИСТУВАННЯ ПРИРОДНИМ ГАЗОМ ДЛЯ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ

I. Загальні положення

1.1. Ці Правила регулюють відносини, які виникають між газопостачальними, газорозподільними, газотранспортними підприємствами та споживачами природного газу (крім населення).

1.2. Дія цих Правил поширюється на юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців.

1.3. Терміни, наведені у цих Правилах, вживаються в такому значенні:

авансовий платіж - часткова оплата грошовими коштами (у розмірі, обумовленому договором) заявленого на наступний розрахунковий період обсягу природного газу, яка здійснюється до початку розрахункового періоду;

виробничо-технологічні витрати та нормативні втрати газу - нормативна кількість природного газу, яка витрачається на здійснення технологічних процесів при видобуванні, підготовці до передачі в Єдину газотранспортну систему України (далі - ЄГТСУ), транспортуванні, розподілі та зберіганні (закачуванні, зберіганні, відбору) природного газу в межах ЄГТСУ;

вузол обліку природного газу (далі - вузол обліку) - сукупність засобів вимірювальної техніки та допоміжних засобів, призначених для вимірювання, реєстрації результатів вимірювання та розрахунків об'єму природного газу, зведеного до стандартних умов, що складається з одного або кількох вимірювальних комплексів;

газопостачальне підприємство (далі - постачальник) - суб'єкт господарювання, що на підставі ліцензії здійснює постачання природного газу безпосередньо споживачам згідно з укладеними договорами;

газорозподільне підприємство - суб'єкт господарювання, що на підставі ліцензії здійснює транспортування природного газу газорозподільними мережами безпосередньо споживачам, у власності чи в користуванні якого перебувають газорозподільні мережі та інші виробничі об'єкти та який здійснює щодо них функції з оперативно-технологічного управління;

газотранспортне підприємство - суб'єкт господарювання, що на підставі ліцензії здійснює транспортування природного газу магістральними газопроводами, які перебувають у його власності чи користуванні, та здійснює щодо них функції з оперативно-технологічного управління;

гарантований постачальник - визначене у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, газопостачальне підприємство, яке не має права відмовити споживачу в укладенні договору на постачання природного газу;

добова норма - середньодобова норма споживання природного газу, яка визначається шляхом ділення місячного підтвердженого обсягу газу на кількість днів відповідного місяця;

договір на постачання природного газу за регульованим тарифом - договір двох сторін (постачальника природного газу за регульованим тарифом і споживача), зміст якого визначено у Типовому договорі на постачання природного газу за регульованим тарифом, затвердженому [постановою НКРЕ від 22 вересня 2011 року N 1580](#), зареєстрованому в Міністерстві юстиції України 07 жовтня 2011 року за N 1155/19893;

договір на постачання природного газу за нерегульованим тарифом (договір на постачання газу) - договір двох сторін (постачальника природного газу за нерегульованим тарифом і споживача), який встановлює зміст та регулює правовідносини між сторонами під час постачання постачальником за нерегульованим тарифом природного газу споживачу за узгодженою сторонами ціною, що не перевищує граничний рівень ціни, встановлений Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики, для відповідної категорії споживачів;

договір про технічне забезпечення газом об'єкта газоспоживання субспоживача - договір двох сторін (основного споживача і субспоживача), який встановлює зміст та регулює правовідносини між сторонами під час технічного забезпечення передачі газу, замовленого субспоживачем, мережами основного споживача;

дозволена потужність об'єкта газоспоживання - максимальна величина потужності, яку газорозподільне/газотранспортне підприємство дозволило споживачу на підставі нормативних документів відповідно до умов договору на приєднання до газових мереж, технічних умов та/або проектною документації;

дублюючий вузол обліку - вузол обліку, призначений для здійснення контролю за обсягом природного газу, що обліковується комерційним вузлом обліку;

дублюючий засіб вимірювальної техніки - засіб вимірювальної техніки, призначений для контролю працездатності аналогічного засобу вимірювальної техніки, що входить до складу комерційного вузла обліку;

експертиза засобів вимірювальної техніки - комплекс заходів, які здійснюються з метою отримання даних щодо відповідності засобів вимірювальної техніки метрологічним

характеристикам та умовам їх монтажу і експлуатації, цілісності пломб, якими опломбовується засіб вимірювальної техніки, та відповідності маркування пломб;

засіб вимірювальної техніки (далі - ЗВТ) - технічний засіб, який застосовується під час вимірювань і має нормовані метрологічні характеристики;

кваліфікований споживач - споживач, рівень кваліфікації якого відповідає ступеню, визначеному Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики, та який має право вільно купувати газ у будь-якого постачальника;

комерційний вузол обліку газу - вузол обліку, що застосовується для проведення комерційних розрахунків при здійсненні транспортування, розподілу та постачання природного газу;

комерційний облік газу - визначення в точці комерційного обліку газу обсягу переданого (прийнятого) газу для оформлення сторонами договору (технічної угоди) актів приймання-передачі (надання послуг, звітності) для проведення комерційних взаєморозрахунків;

контрольний огляд вузла обліку - виконання комплексу робіт з метою візуального обстеження цілісності ЗВТ (корпусу, скла, кріплення, з'єднання тощо), цілісності встановлених згідно з актом про пломбування пломб та наявності відбитків їх тавр, зняття показів ЗВТ, а також з метою виявлення без використання спеціальних технічних засобів та/або часткового демонтажу будівельних конструкцій або оздоблювальних матеріалів самовільних підключень;

коректор об'єму газу - сукупність засобів вимірювальної техніки, яка вимірює тиск та температуру газу, що протікає у вимірювальному трубопроводі, і перетворює вихідні сигнали від лічильника газу та обчислює об'єм газу за стандартних умов;

користування природним газом - споживання природного газу з дотриманням споживачем визначених відповідними договорами умов оплати використаного природного газу та послуг з його розподілу і транспортування для отримання договірних обсягів природного газу;

лічильник газу - засіб вимірювальної техніки, який використовується для вимірювання, запам'ятовування та відображення об'єму газу, що проходить через нього;

межа балансової належності газопроводів - точка розмежування газових мереж між суміжними власниками об'єктів системи газопостачання (газоспоживання) за ознаками права власності, або користування, або повного господарського відання;

межа експлуатаційної відповідальності - точка розмежування газових мереж за ознакою договірних зобов'язань з експлуатації тих чи інших її ділянок або елементів, яка встановлюється за згодою сторін. За відсутності такої згоди межа експлуатаційної відповідальності збігається з межею балансової належності;

недорахований обсяг природного газу - обсяг природного газу, використаний споживачем, але не врахований комерційним вузлом обліку;

об'єкт газоспоживання - газопроводи та споруди на них, в яких розміщені газові прилади і пристрої споживача, інше газове обладнання, що належать споживачу (субспоживачу) на

правах власності чи користування та призначені для користування природним газом та/або його обліку;

обчислювач об'єму газу - засіб вимірювальної техніки, який перетворює вихідні сигнали вимірювальної інформації від вимірювального перетворювача перепаду тиску на звужувальному пристрої (напірній трубці тощо) та/або від вимірювального перетворювача об'єму газу за робочих умов (лічильника газу тощо), від вимірювальних перетворювачів тиску та температури газу, що протікає у вимірювальному трубопроводі, та обчислює об'єм газу за стандартних умов;

оператор Єдиної газотранспортної системи України (далі - Оператор) - газотранспортне підприємство, на яке рішенням центрального органу виконавчої влади з питань забезпечення реалізації державної політики в нафтогазовому комплексі покладено функції оперативного-диспетчерського управління з видобутку, транспортування, зберігання та розподілу природного газу з метою забезпечення безперебійного та безаварійного газопостачання споживачів України;

основний споживач - споживач природного газу, який передає частину природного газу своїми газопроводами субспоживачам;

параметри газу - густина (у разі використання потокового густиноміра), тиск і температура газу;

підтверджений обсяг газу - підтверджений в установленому порядку Оператором місячний обсяг природного газу, виділений газопостачальному підприємству для забезпечення об'єктів газоспоживання його споживачів;

планові платежі - перерахування коштів частинами з певною періодичністю протягом розрахункового періоду;

повідка засобів вимірювальної техніки - встановлення придатності засобів вимірювальної техніки, на які поширюється державний метрологічний нагляд, до застосування на підставі результатів контролю їхніх метрологічних характеристик;

постачання природного газу - господарська діяльність на ринку природного газу, що підлягає ліцензуванню і полягає в наданні послуг та пов'язана з реалізацією природного газу безпосередньо споживачам на підставі укладених з ними договорів;

природний газ, нафтовий (попутний) газ, газ (метан) вугільних родовищ та газ сланцевих товщ (далі - природний газ) - корисна копалина, яка є сумішшю вуглеводнів та неуглеводневих компонентів, перебуває у газоподібному стані за стандартних умов (тиск - 760 мм ртутного стовпа і температура - 20° С) і є товарною продукцією;

прихований газопровід - газопровід, витрата природного газу через який не обліковується комерційним вузлом обліку, який представник газопостачального (газорозподільного/газотранспортного) підприємства без використання спеціальних технічних засобів або часткового демонтажу будівельних конструкцій, земельних робіт, оздоблювальних матеріалів під час попереднього контрольного огляду засобу обліку або технічної перевірки не мав можливості виявити;

пункт призначення природного газу (далі - пункт призначення) - межа балансової належності об'єкта газоспоживання споживача;

розподіл природного газу - господарська діяльність на ринку природного газу, що підлягає ліцензуванню і пов'язана з транспортуванням природного газу газорозподільними мережами з метою його доставки споживачам;

розрахунковий період - період часу, зазначений у договорі, за який визначається обсяг споживання/розподілу/транспортування природного газу та здійснюються відповідні розрахунки;

споживач природного газу (далі - споживач) - юридична особа або фізична особа - підприємець, яка отримує природний газ відповідно до договору про постачання природного газу та використовує його як паливо або сировину;

суб'єкт ринку природного газу - власник природного газу, газодобувне, газорозподільне, газотранспортне підприємство (оператор), замовник, постачальник, споживач та інші фізичні або юридичні особи, відносини між якими встановлюються на підставі договорів;

субспоживач - споживач природного газу, об'єкти газоспоживання якого приєднані до газопроводу основного споживача;

технічна перевірка вузла обліку - виконання комплексу робіт з метою визначення відповідності стану вузла обліку та/або окремих ЗВТ метрологічним характеристикам та умовам їх монтажу і експлуатації, які можуть здійснюватися як на місці встановлення вузла обліку (ЗВТ), так і у відповідних органах, уповноважених на проведення метрологічних робіт;

точка вимірювання - місце встановлення комерційного вузла обліку на певній ділянці газопроводу з метою вимірювання обсягу споживання/розподілу/транспортування природного газу;

точка комерційного обліку газу - межа балансової належності, відносно якої за допомогою комерційного вузла обліку та/або інших регламентованих процедур у передбачених цими Правилами випадках визначаються та обліковуються значення обсягів споживання/розподілу/транспортування природного газу за певний період;

транспортування природного газу - господарська діяльність на ринку природного газу, що підлягає ліцензуванню і пов'язана з переміщенням природного газу трубопроводами з метою його подальшого зберігання, розподілу або доставки безпосередньо споживачам та замовникам, окрім транспортування внутрішньопромисловими трубопроводами (приєднаними мережами);

якість газу - відповідність параметрів та фізико-хімічного складу газу, що передається споживачу в пункті призначення, параметрам та фізико-хімічному складу газу, встановленим міжнародними та/або зовнішньоекономічними договорами (контрактами), державними стандартами, технічними умовами, іншими нормативними документами.

1.4. Постачання природного газу здійснюється відповідно до договору, за яким постачальник зобов'язується поставити споживачеві (субспоживачеві) природний газ, якісні характеристики якого визначено стандартами, в обсязі та порядку, передбачених договором, а споживач (субспоживач) зобов'язується сплачувати вартість прийнятого природного газу в розмірі, строки та порядку, передбачених договором.

1.5. Гарантований постачальник, який здійснює діяльність з постачання природного газу за регульованим тарифом, укладає з усіма споживачами та субспоживачами, для яких відповідно до [постанови Кабінету Міністрів України від 25 липня 2012 року N 705 "Про визначення гарантованих постачальників природного газу"](#) цей постачальник визначений гарантованим та об'єкти газоспоживання яких розташовані на території здійснення ліцензованої діяльності даного постачальника, договір на постачання природного газу за регульованим тарифом відповідно до Типового договору на постачання природного газу за регульованим тарифом, затвердженого [постановою НКРЕ від 22 вересня 2011 року N 1580](#), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 07 жовтня 2011 року за N 1155/19893.

Інші гарантовані постачальники укладають з усіма споживачами та субспоживачами, для яких відповідно до [постанови Кабінету Міністрів України від 25 липня 2012 року N 705 "Про визначення гарантованих постачальників природного газу"](#) ці постачальники визначені гарантованими, договір на постачання природного газу відповідно до вимог законодавства України.

Гарантовані постачальники на території здійснення ліцензованої діяльності, затвердженій Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики, не мають права відмовити споживачу (субспоживачу), об'єкти якого розташовані на цій території та для яких відповідно до [постанови Кабінету Міністрів України від 25 липня 2012 року N 705 "Про визначення гарантованих постачальників природного газу"](#) цей постачальник визначений гарантованим, в укладенні договору на постачання природного газу за умови дотримання споживачем вимог законодавства України, зокрема цих Правил та інших нормативних документів.

1.6. Договір на постачання газу між споживачем (субспоживачем) та постачальником за нерегульованим тарифом укладається відповідно до вимог чинного законодавства України.

1.7. Для забезпечення розподілу/транспортування природного газу постачальник природного газу за нерегульованим тарифом або його споживач укладає з газорозподільним/газотранспортним підприємством договори на розподіл/транспортування природного газу відповідно до типових договорів, затверджених Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики.

Для забезпечення розподілу/транспортування природного газу гарантований постачальник укладає з газорозподільним/газотранспортним підприємством договори на розподіл/транспортування природного газу відповідно до типових договорів, затверджених Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики.

1.8. Газорозподільне/газотранспортне підприємство не має права відмовити споживачу або його постачальнику в розподілі/транспортуванні природного газу для забезпечення ним об'єктів газоспоживання споживача за умови дотримання ними вимог законодавства України, зокрема цих Правил та інших нормативних документів, та наявності вільної пропускної потужності.

1.9. У разі передачі об'єкта газоспоживання або його частини в оренду та обумовлення договором оренди передачі орендареві відповідних повноважень щодо врегулювання договірних відносин з газопостачальним підприємством та/або

газорозподільним/газотранспортним підприємством щодо забезпечення орендованого об'єкта або його частини природним газом між орендарем та відповідними суб'єктами ринку газу мають бути укладені договори згідно з вимогами цих Правил.

1.10. Зміна організаційно-правової форми, форми власності чи економічного стану постачальника природного газу чи газорозподільного/газотранспортного підприємства не повинна призводити до обмеження чи припинення газопостачання споживачу (субспоживачу), якщо останній виконує свої зобов'язання згідно з договором та цими Правилами.

1.11. При підключенні об'єктів газоспоживання субспоживача до газопроводу основного споживача, через який природний газ передається субспоживачу, між субспоживачем та основним споживачем укладається договір про технічне забезпечення газом об'єкта газоспоживання субспоживача, який (зміни до якого) узгоджується:

з газорозподільним (газотранспортним) підприємством у частині величини приєднаної потужності об'єкта газоспоживання субспоживача;

з газопостачальним підприємством у частині режимів відпуску (споживання) природного газу та дотримання показників якості природного газу.

Основний споживач не має права відмовити субспоживачу в укладенні договору про технічне забезпечення газом об'єкта газоспоживання субспоживача.

1.12. У разі укладення договору про технічне забезпечення газом об'єкта газоспоживання субспоживача основний споживач забезпечує технічну можливість та передачу газу власним газопроводом до межі балансової належності субспоживача в підтверджених для субспоживача обсягах, а субспоживач дотримується належного режиму споживання природного газу та сплачує основному споживачу фактичні обґрунтовані витрати з утримання газопроводів, через які природний газ передається субспоживачу.

Фактичні обґрунтовані витрати на утримання газопроводів, через які природний газ передається субспоживачу, відшкодовуються основному споживачу відповідно до його кошторису витрат на здійснення цієї діяльності та розподіляються пропорційно обсягам природного газу, використаного субспоживачем (субспоживачами) та основним споживачем через зазначений газопровід.

Кошторис витрат складається на підставі бухгалтерських документів основного споживача і враховує лише ті витрати, які безпосередньо стосуються технічного обслуговування газопроводів, через які природний газ передається субспоживачу.

У разі виникнення у сторін спірних питань щодо кошторису питання вирішується в судовому порядку.

1.13. Основний споживач, до газопроводу якого в установленому порядку приєднані об'єкти газоспоживання субспоживачів, має організувати комерційний облік природного газу у власних газових мережах таким чином, щоб забезпечити складення балансу природного газу з чітким розподілом величин обсягів газу, спожитих основним споживачем та його субспоживачами.

1.14. Основний споживач має надати газопостачальному (газорозподільному/газотранспортному) підприємству у повному обсязі необхідну

інформацію для визначення газорозподільним/газотранспортним підприємством величини технологічних втрат природного газу, що пов'язані з доставкою природного газу до об'єктів газоспоживання субспоживачів.

Для визначення обсягу споживання природного газу основним споживачем обсяг технологічних втрат природного газу в газових мережах основного споживача, пов'язаних з доставкою природного газу субспоживачу, віднімається від різниці між обсягом природного газу, що надійшов у газові мережі основного споживача, та обсягом природного газу, переданого в газові мережі субспоживача.

Для визначення обсягу споживання природного газу субспоживачем обсяг технологічних втрат природного газу, пов'язаних з доставкою природного газу субспоживачу, додається до обсягу природного газу, спожитого субспоживачем.

1.15. Після закінчення строку дії будь-якого з договорів, яким регулюється постачання та/або розподіл/транспортування природного газу, користування природним газом припиняється шляхом перекриття запірних пристроїв на ввідному газопроводі та установлення на них пломби чи інвентарної заглушки.

1.16. Укладення, внесення змін, продовження дії чи розірвання будь-якого із договорів, укладення яких передбачено цими Правилами, здійснюється відповідно до вимог законодавства.

1.17. Приєднання та підключення об'єктів газоспоживання споживача регулюється Порядком доступу до Єдиної газотранспортної системи України, затвердженим постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики, від 19 квітня 2012 року N 420, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 07 травня 2012 року за N 721/21034.

1.18. Спірні питання між споживачем та постачальником природного газу або газорозподільним чи газотранспортним підприємством розглядаються у встановленому законодавством порядку.

II. Межі балансової належності та експлуатаційної відповідальності сторін

2.1. Межі балансової належності та експлуатаційної відповідальності між споживачем і газорозподільним (газотранспортним) підприємством або основним споживачем за технічний стан і обслуговування об'єктів газоспоживання фіксуються в акті розмежування балансової належності об'єктів газоспоживання і експлуатаційної відповідальності сторін.

2.2. Межа експлуатаційної відповідальності може не збігатися з межею балансової належності, яка визначається за ознаками права власності споживача і газорозподільного/газотранспортного підприємства або основного споживача на окремі газові прилади, пристрої чи інші елементи газової мережі, про що зазначається в акті розмежування балансової належності об'єктів газоспоживання і експлуатаційної відповідальності сторін.

2.3. Для технічного обслуговування та експлуатації об'єктів газоспоживання суб'єкт господарювання, який згідно з актом розмежування балансової належності та експлуатаційної відповідальності сторін відповідає за експлуатацію цих об'єктів, може укласти договір з будь-якою організацією, яка має право на виконання таких робіт.

2.4. Якщо до газових мереж газорозподільного підприємства приєднані газові мережі, які на підставі права власності не належать жодній особі та через які природний газ транспортується споживачам, такі газові мережі в установленому законодавством України порядку мають бути передані в господарське відання (власність чи користування) газорозподільного (газотранспортного) підприємства, до газових мереж якого вони приєднані.

III. Комерційний облік газу

3.1. Об'єкти газоспоживання споживача мають бути забезпечені комерційним вузлом обліку природного газу для визначення обсягів споживання/розподілу/транспортування природного газу в точках вимірювання та складання комерційного обліку газу для проведення розрахунків. Підключення об'єктів газоспоживання, які не забезпечені комерційними вузлами обліку, забороняється.

Комерційні вузли обліку мають бути встановлені таким чином, щоб забезпечити технічну можливість безперешкодного до них доступу для контрольного огляду та/або технічної перевірки та контролю за обсягами споживання/розподілу/транспортування природного газу.

3.2. Обсяг споживання/розподілу/транспортування природного газу визначається за певний період у точках комерційного обліку газу.

У разі розташування комерційного вузла обліку до межі балансової належності об'єкта газоспоживання витрати і втрати газу, які виникають від місця встановлення комерційного вузла обліку до межі балансової належності, віднімаються від загального обсягу споживання (транспортування) природного газу, визначеного за допомогою комерційного вузла обліку.

У разі розташування комерційного вузла обліку після межі балансової належності об'єкта газоспоживання витрати і втрати газу, які виникають від межі балансової належності до місця встановлення комерційного вузла обліку, додаються до загального обсягу споживання (транспортування) природного газу, визначеного за допомогою комерційного вузла обліку.

Розрахунки витрат і витрат проводяться відповідно до [Методики визначення питомих виробничо-технологічних витрат природного газу під час його транспортування газорозподільними мережами](#) та [Методики визначення питомих виробничо-технологічних витрат природного газу під час його транспортування газорозподільними мережами](#), затверджених наказом Міністерства палива та енергетики України від 30 травня 2003 року N 264, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 09 липня 2003 року за N 570/7891 та N 571/7892 відповідно (із змінами).

Порядок розрахунку витрат і втрат оформлюється окремим додатком до договору.

3.3. Для визначення обсягу споживання/розподілу/транспортування природного газу приймаються дані комерційного вузла обліку газу газорозподільного/ газотранспортного підприємства.

У разі відсутності вузла обліку газу в газорозподільного/газотранспортного підприємства приймаються дані комерційного вузла обліку газу споживача.

Взаємовідносини між газотранспортним підприємством та споживачем (субспоживачем), які виникають при здійсненні приймання-передачі природного газу на газорозподільних станціях (далі - ГРС), регулюються технічною угодою про умови приймання-передачі кількості газу на ГРС (далі - Технічна угода).

3.4. Для підвищення надійності та достовірності вимірювань об'єму газу сторони договору можуть встановлювати дублюючі вузли обліку.

Під час складання актів приймання-передачі газу (актів про надання послуг) використання результатів вимірювань об'єму газу дублюючим вузлом обліку регламентується договором.

У разі встановлення дублюючого вузла обліку з більш високою точністю вимірювань об'єму газу (в однакових діапазонах змін параметрів та витрат газу), ніж у комерційного вузла обліку, то комерційним вузлом обліку вважається дублюючий вузол обліку.

Дублюючий вузол обліку не повинен впливати на роботу комерційного вимірювального комплексу.

3.5. Склад вузлів обліку:

3.5.1. До складу вузлів обліку з використанням методу змінного перепаду тиску входять:

стандартний звужувальний пристрій;

вимірювальний трубопровід з прямими ділянками, розташованими між звужувальним пристроєм і місцевими опорами;

засоби вимірювальної техніки перепаду тиску на звужувальному пристрої та параметрів газу;

обчислювачі об'єму газу;

лінії зв'язку і допоміжні засоби.

3.5.2. До складу вузлів обліку з використанням лічильника газу та коректора входять:

лічильник газу;

коректор об'єму газу, що складається з обчислювача коректора, вимірювальних перетворювачів тиску та/або температури газу;

вимірювальний трубопровід з прямими ділянками, розташованими безпосередньо до і після лічильника газу;

лінії зв'язку між складовими комплексу та допоміжні пристрої до ліній зв'язку.

Монтаж та налагодження вузлів обліку газу здійснюються відповідно до проектної документації, розробленої на підставі наданих замовнику (споживачу) газорозподільним/газотранспортним підприємством технічних умов на проектування об'єкта системи газопостачання.

3.6. Для комерційного обліку газу повинні застосовуватись ЗВТ, типи яких занесені до Державного реєстру засобів вимірювальної техніки та відповідають вимогам цих Правил.

ЗВТ мають бути повірені або атестовані в установленому порядку.

Вузли обліку мають бути опломбовані пломбою з тавром відповідного органу, уповноваженого на проведення метрологічних робіт, та пломбами заінтересованих сторін (за бажанням).

При пломбуванні оформляється акт про пломбування.

В акті про пломбування мають бути зазначені: місце встановлення кожної пломби, сторона, яка її встановила, сторона, відповідальна за збереження і цілісність вузлів обліку та пломб на них.

Акт про пломбування обліку підписується керівниками або уповноваженими особами сторін, які брали участь у пломбуванні вузла обліку.

3.7. Обстеження вузла обліку газу перед введенням його в експлуатацію здійснюється представниками газорозподільного/газотранспортного підприємства та споживача.

Власник вузла обліку газу має надати іншій стороні договору проектну та виконавчу документацію, документи, що підтверджують повірку або метрологічну атестацію ЗВТ, які встановлені на вузлі обліку газу.

Під час обстеження перевіряється відповідність вузла обліку газу технічним умовам, проектній документації та вимогам цих Правил.

Якщо за результатами перевірки порушень у роботі ЗВТ не виявлено, складається акт обстеження вузла обліку газу.

3.8. Власник комерційного обліку або суб'єкт господарювання, що здійснює його експлуатацію на підставі відповідного договору, забезпечує належний технічний стан ЗВТ та проведення періодичної повірки у визначений строк.

За збереження і цілісність комерційних та дублюючих вузлів обліку та пломб (відбитків їх тавр) відповідно до акта про пломбування відповідає власник (користувач), на території (у приміщенні) якого вони встановлені. В іншому випадку за збереження і цілісність комерційних та дублюючих вузлів обліку та пломб (відбитків їх тавр) відповідно до акта про пломбування відповідає газорозподільне (газотранспортне) підприємство.

У разі виявлення на комерційних вузлах обліку газу несправності ЗВТ, витоків газу з імпульсних ліній диференційних манометрів, манометрів, пошкодження пломб або захисних елементів тощо власник комерційного вузла обліку газу має терміново поінформувати про це іншу сторону договору і за потреби вжити заходів для забезпечення функціонування комерційного вузла обліку газу в робочому стані.

3.9. Визначення фізико-хімічних показників газу, чисельні значення яких використовуються у розрахунках об'єму газу, здійснюється з використанням хіміко-аналітичних лабораторій газотранспортних/газорозподільних підприємств.

На договірних засадах до проведення таких робіт можуть залучатись акредитовані хіміко-аналітичні лабораторії інших суб'єктів господарювання, у тому числі споживача. Сторони договору можуть здійснювати контроль та бути присутніми під час виконання робіт з визначення фізико-хімічних показників газу. Місця, періодичність відбору проб та час введення чисельних значень фізико-хімічних показників газу до баз даних обчислювачів та/або обчислювачів коректорів визначаються договором.

Під час складання звітної документації розподіленого/протранспортованого газу за місяць, якщо була затримка (більше ніж на одну добу) введення чисельних значень фізико-хімічних показників газу до баз даних обчислювачів та/або обчислювачів коректорів, сторони договору можуть проводити перерахунки обсягу споживання/розподілу/транспортування газу за чисельними значеннями фізико-хімічних показників газу, які були введені на газорозподільній станції у цей звітний період.

У разі визначення фізико-хімічних показників газу лабораторією споживача споживач до п'ятого числа кожного місяця надає інформацію газотранспортному/газорозподільному підприємству про всі результати вимірювань цих показників, що отримані протягом розрахункового періоду.

3.10. Обчислювачі об'єму газу та обчислювачі коректорів (далі - обчислювачі) повинні забезпечувати можливість введення та реєстрації значень параметрів та фізико-хімічних показників газу як безпосередньо на місці експлуатації, так і дистанційно (за каналами зв'язку).

Індикатори обчислювачів повинні відображати поточні значення температури та тиску газу, коефіцієнта стисливості газу, об'ємну витрату газу за робочих умов (для обчислювача коректора), об'єм та об'ємну витрату газу.

Конструкція обчислювачів повинна забезпечувати можливість передачі інформації про параметри газу та результати вимірювань його об'єму на реєструвальні пристрої та/або на комп'ютер.

Програмне забезпечення обчислювачів/коректорів і накопичені в його пам'яті результати вимірювання об'єму газу повинні бути захищені від несанкціонованого втручання.

Обчислювачі повинні бути обладнані електронним пристроєм індикації результатів вимірювань. Обчислювач та коректор повинні розрізняти аварійні ситуації та зберігати інформацію про такі аварійні ситуації і їх тривалість.

3.11. За підсумками місяця споживач разом зі звітом про обсяги споживання газу надає газорозподільному (газотранспортному) підприємству роздруковану інформацію з обчислювачів про кількість облікованого газу, характер і тривалість аварійних ситуацій, оперативні втручання у його роботу.

3.12. Порядок проведення перевірок вузлів обліку газу:

3.12.1. Сторони договору мають право контролювати правильність експлуатації ЗВТ у будь-який час доби.

Періодична перевірка ЗВТ здійснюється газорозподільним (газотранспортним) підприємством або іншою організацією, яка уповноважена на її проведення.

Періодична повірка ЗВТ здійснюється за рахунок власників цих ЗВТ у строки, встановлені нормативними документами.

У разі виникнення спірних питань між сторонами договору щодо результатів вимірювань об'єму газу сторони договору мають право проводити спільні технічні перевірки вузлів обліку.

У разі виникнення між сторонами спірних питань щодо технічних, у тому числі метрологічних, характеристик ЗВТ сторони договору мають право вимагати проведення експертизи або позачергової повірки ЗВТ.

Якщо результати експертизи або повірки ЗВТ не підтверджують відповідність технічних, у тому числі метрологічних, характеристик ЗВТ нормованим, оплата за проведення експертизи або позачергової повірки цих ЗВТ здійснюється їх власником, а у разі отримання висновків про відповідність технічних, у тому числі метрологічних, характеристик ЗВТ нормованим - стороною, яка вимагала проведення їх повірки.

3.12.2. Перерахунки обсягу споживання/розподілу/транспортування природного газу проводяться у випадках:

тимчасової відсутності ЗВТ (зняття ЗВТ на періодичну чи позачергову повірку, ремонт, експертизу);

непридатності до застосування (несправності) ЗВТ за результатами експертизи, повірки та/або технічної перевірки вузла обліку;

наявності аварійних ситуацій, що зареєстровані у роздрукованих звітах обчислювачів та обчислювачів коректорів, інші несправності ЗВТ, що впливають на облік газу;

пропущення строків повірки ЗВТ.

Після закінчення строку дії повірки ЗВТ вважаються непридатними до застосування і перерахунок обсягу спожитого газу проводиться відповідно до вимог нормативних документів, починаючи з дня, наступного після дати закінчення строку повірки.

3.12.3. Перерахунки обсягу споживання/розподілу/транспортування природного газу проводяться за період відсутності (несправності) ЗВТ, починаючи з дати проведення останньої перевірки комерційного вузла обліку газу або з дати зняття ЗВТ до моменту встановлення повірених ЗВТ, з урахуванням кількості годин роботи газового обладнання споживача.

У разі якщо такі перевірки не проводились або немає актів про зняття ЗВТ перерахунки проводяться за період, починаючи з розрахункової доби поточного календарного місяця або з моменту пуску газу після планових та інших відключень у поточному місяці, які здійснювались спільно з газорозподільним/газотранспортним підприємством.

3.12.4. Якщо власником комерційного вузла обліку газу є споживач, перерахунки обсягу споживання/розподілу/транспортування природного газу за період відсутності (несправності) ЗВТ здійснюються газорозподільним/газотранспортним підприємством за показами дублюючого вузла обліку, а у разі відсутності дублюючого вузла обліку - за проектною номінальною потужністю неопломбованого газового обладнання (до якого

здійснюється газопостачання) з урахуванням кількості годин роботи газового обладнання споживача.

Якщо власником комерційного вузла обліку газу є газорозподільне/газотранспортне підприємство, перерахунки обсягу споживання/розподілу/транспортування природного газу за період несправності (відсутності) ЗВТ здійснюються на підставі даних дублюючих вузлів обліку споживача. У разі відсутності дублюючих вузлів обліку - розрахунковим методом відповідно до умов договору. У розрахунках можуть використовуватися дані показів ЗВТ попередніх періодів, режимні карти газоспоживаючого обладнання, питомі витрати газу на одиницю виробленої продукції тощо.

3.12.5. Якщо порушень у роботі ЗВТ за результатами позачергової повірки або експертизи ЗВТ не виявлено у всіх випадках обсяг споживання/розподілу/транспортування природного газу за період відсутності ЗВТ розраховується за середньогодинними або середньодобовими даними попередніх п'яти аналогічних періодів.

За наявності виявлених та документально підтверджених фактів втручання в роботу ЗВТ, що призвело до викривлення результатів вимірювань обсягу споживання/розподілу/транспортування газу, здійснюється відповідний перерахунок згідно з підпунктами 3.12.3, 3.12.4 цього пункту.

У разі виникнення між сторонами спірних питань щодо перерахунку за спожитий природний газ та/або здійснення оплати згідно з проведеним перерахунком сторони можуть звернутися до територіальних підрозділів Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики, або до суду.

3.12.6. Технічна перевірка комерційних вузлів обліку газу та правильності розрахунків обсягу споживання/розподілу/транспортування природного газу проводиться уповноваженими представниками газопостачального/газорозподільного/газотранспортного підприємства і споживача у порядку та строки, що передбачені умовами договору або окремою технічною угодою до договору.

3.12.7. До технічної перевірки комерційних вузлів обліку газу допускаються особи, що мають посвідчення про перевірку знань Правил безпеки систем газопостачання України, затверджених [наказом Державного комітету України по нагляду за охороною праці від 01 жовтня 1997 року N 254](#), зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 15 травня 1998 року за N 318/2758.

3.12.8. Технічні перевірки комерційних вузлів обліку газу поділяються на планові (за затвердженим газорозподільним/газотранспортним підприємством і споживачем графіком) та позачергові (за наявності розбалансів між кількістю протранспортованого і реалізованого газу або у разі виникнення спірних питань між сторонами договору щодо результатів вимірювань об'єму газу).

Строк проведення технічної перевірки, яка здійснюється на місці встановлення вузла обліку, не може перевищувати двох робочих днів.

Керівник підприємства (організації), на території якого (якої) розташовано комерційний вузол обліку газу, має забезпечити безперешкодний доступ до нього уповноваженим особам для здійснення перевірки комерційних вузлів обліку газу.

Представник сторони, яка здійснює перевірку комерційного вузла обліку газу, має право перевіряти цілісність пломб або захисних елементів, а також цілісність відбитків повірочних тавр або пломб на ЗВТ.

3.12.9. У разі необхідності проведення позачергової перевірки комерційного вузла обліку газу ініціатор перевірки письмово повідомляє про це іншу сторону договору. Перевірка проводиться не пізніше ніж у дводенний строк (вихідні та святкові дні не враховуються) з дня надходження повідомлення до іншої сторони договору. У разі виникнення аварійних ситуацій, що призвели до унеможливлення обліку розподіленого/протранспортованого газу, позачергові перевірки можуть проводитись без попереднього письмового повідомлення власника комерційного вузла обліку газу.

3.12.10. Планові та позачергові технічні перевірки вузлів обліку здійснюються контрольними ЗВТ та/або робочими еталонами підприємства - власника комерційного вузла обліку газу та/або сторони, яка здійснює перевірку технічного стану ЗВТ.

Під час проведення перевірок не допускається пошкодження пломб (відбитків повірочних тавр) на ЗВТ, встановлених повірниками.

3.12.11. За будь-яких перевірок у разі виявлення недоліків, що впливають на результати вимірювань об'єму газу (помилки в розрахунках об'єму розподіленого/протранспортованого газу, відсутність чи вихід з ладу вимірювальних перетворювачів параметрів газу і перепаду тиску, витіки газу в імпульсних лініях до перетворювачів тиску газу та перепаду тиску, виявлення факту несанкціонованого втручання в конструкцію чи в роботу вузла обліку, використання конфігурації обчислювача, яка не відповідає документації на комерційний вузол обліку газу тощо), представник сторони, яка здійснює перевірку комерційного вузла обліку газу, разом з відповідальною за його технічний стан особою складає двосторонній акт про порушення цих Правил.

Акт, підписаний представниками сторін, є підставою для проведення перерахунків об'ємів прийнятого-переданого газу. Перерахунки здійснюються в порядку, передбаченому у підпунктах 3.12.3, 3.12.4 цього пункту або в умовах договору.

У разі виникнення спірних питань щодо змісту акта під час його підписання сторона, яка перевіряється, має право підписати акт із зауваженнями.

У разі відмови представника сторони договору, яка перевіряється, від підписання акта акт підписується тільки представником сторони, яка здійснює перевірку комерційного вузла обліку газу, в односторонньому порядку. В акті робиться відмітка про відмову іншої сторони договору від підписання.

3.12.12. Представник сторони, яка здійснює перевірку комерційного вузла обліку газу, після закінчення перевірки має право опломбувати ЗВТ, допоміжні пристрої та елементи газопроводів у місцях, де несанкціоноване втручання може вплинути на результати вимірювань об'єму газу. Пломбування комерційного вузла обліку газу проводиться в його робочому стані з використанням пломб і захисних елементів, призначених для цих завдань. Застосування захисних елементів самостійного виготовлення з використанням аркушів паперу, мотузок, ниток тощо не дозволяється.

3.12.13. Експертиза вузла обліку в частині дослідження його відповідності нормованим метрологічним характеристикам та умовам експлуатації здійснюється у присутності

уповноважених представників власника вузла обліку або суб'єкта, які відповідають за його збереження, постачальника природного газу, газорозподільного підприємства, представника відповідного органу, уповноваженого на проведення метрологічних робіт.

Експертиза вузла обліку в частині дослідження матеріалів, речовин, з яких виготовлені засіби обліку та/або пломби, здійснюється відповідно до вимог законодавства.

3.13. Газорозподільне/газотранспортне підприємство не рідше одного разу на шість місяців повинно здійснювати контрольний огляд вузла обліку.

Технічна перевірка здійснюється газорозподільним/газотранспортним підприємством не рідше одного разу на три роки.

У разі виявлення під час контрольного огляду або технічної перевірки вузла обліку уповноваженим представником газорозподільного/газотранспортного підприємства порушень цих Правил або умов договору на місці виявлення порушення у присутності представника споживача складається акт про порушення. В акті мають бути зазначені зміст виявленого порушення із посиланням на відповідні пункти цих Правил та вихідні дані, необхідні та достатні для визначення недорахованого обсягу газу та/або суми завданих споживачем збитків. У разі необхідності в акті зазначаються заходи, яких необхідно вжити для усунення допущених порушень.

Акт складається в двох примірниках, один з яких передається або надсилається споживачеві.

3.14. Обсяг споживання/розподілу/транспортування газу підтверджується підписаним сторонами актом приймання-передачі (актом про надані послуги), що оформлюється згідно з даними комерційного обліку природного газу.

Акти приймання-передачі газу (акти про надані послуги) є підставою для остаточних розрахунків.

У випадку відмови від підписання акта приймання-передачі (акта про надані послуги) розбіжності підлягають врегулюванню відповідно до умов договору або в судовому порядку.

До прийняття рішення судом обсяги споживання/розподілу/транспортування встановлюються відповідно до даних газорозподільного/газотранспортного підприємства.

IV. Режим та умови постачання (транспортування/розподілу) природного газу

4.1. Постачання, транспортування та розподіл природного газу споживачам здійснюється відповідно до укладених договорів.

4.2. Відомості про обсяги очікуваного споживання природного газу в наступному році з помісячним та поквартальним розподілом подаються споживачами газопостачальному (газотранспортному/газорозподільному) підприємству у строк, обумовлений договором.

4.3. Підставами для постачання природного газу споживачу є:

наявність договору з газопостачальним підприємством для забезпечення об'єктів газоспоживання споживача природним газом;

наявність договору з газорозподільним/газотранспортним підприємством на розподіл/транспортування природного газу для забезпечення ним об'єктів газоспоживання споживача;

наявність підтвердженого обсягу газу, виділеного для забезпечення об'єктів газоспоживання споживача;

відсутність заборгованості споживача перед іншими газопостачальними підприємствами за поставлений природний газ або наявність згоди постачальника, перед яким виникла заборгованість;

відсутність заборгованості перед газорозподільним/газотранспортним підприємством за послуги з розподілу/транспортування природного газу;

наявність у споживача відповідної служби з технічного обслуговування об'єктів газоспоживання, а за її відсутності - укладений договір на технічне обслуговування об'єктів газоспоживання;

наявність договору на постачання природного газу з гарантованим постачальником, дія якого призупиняється на час дії договору з іншим постачальником природного газу (у разі укладення договору на постачання з газопостачальним підприємством, яке не визначене гарантованим постачальником для цього споживача).

4.4. Газопостачальне підприємство забезпечує споживача необхідним обсягом природного газу на місяць, здійснюючи постачання природного газу в обсягах, підтверджених Оператором.

Газотранспортне підприємство забезпечує транспортування природного газу, належного споживачу або його постачальнику, до газорозподільної станції в обсягах, підтверджених Оператором, де передає газ споживачу або його постачальнику.

Газорозподільне підприємство забезпечує розподіл природного газу, належного споживачу або його постачальнику, від газорозподільних станцій до пунктів призначення споживача (основного споживача) в обсягах, підтверджених Оператором.

4.5. Споживання підтвердженого обсягу газу протягом місяця здійснюється, як правило, рівномірно, виходячи з добової норми.

Місячний обсяг споживання природного газу споживачем у пунктах призначення не повинен перевищувати підтверджений обсяг газу.

Споживач самостійно контролює власне газоспоживання та для недопущення перевищення добової норми (узгодженого графіка) та/або підтвердженого обсягу газу має самостійно і завчасно обмежити (припинити) власне газоспоживання. В іншому разі до споживача можуть бути застосовані відповідні санкції та заходи з боку газопостачального (газорозподільного/газотранспортного) підприємства, передбачені умовами договорів, у тому числі примусове обмеження (припинення) подачі газу в установленому порядку.

4.6. Споживач та його постачальник мають право на коригування підтверджених обсягів газу в порядку, визначеному договорами, у тому числі впродовж поточного розрахункового місяця.

4.7. Якщо за підсумками місяця фактичний обсяг споживання природного газу споживачем буде перевищувати підтверджений обсяг газу, газопостачальне підприємство (крім гарантованого постачальника) в п'ятиденний строк має збільшити в установленому порядку підтверджений обсяг газу для цього споживача, повідомити про це газорозподільне (газотранспортне) підприємство та оформити із споживачем усі необхідні документи. В іншому разі величина перевищення підтвердженого обсягу газу є обсягом постачання природного газу споживачу гарантованим постачальником, який визначений для цього споживача Кабінетом Міністрів України. При цьому споживач зобов'язаний до 10-го числа місяця, наступного за розрахунковим, оформити з гарантованим постачальником усі необхідні документи, передбачені договором з гарантованим постачальником, та розрахуватися з ним за вищезазначені обсяги газу.

V. Укладення договорів

5.1. Укладення договору на постачання природного газу за регульованим тарифом.

5.1.1. Договір на постачання природного газу за регульованим тарифом є документом, який регулює відносини між постачальником природного газу за регульованим тарифом, що здійснює свою діяльність на території, затвердженій Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики, і споживачем, та визначає зміст правових відносин, прав та обов'язків сторін.

Договір на постачання природного газу за регульованим тарифом укладається відповідно до Типового договору на постачання природного газу за регульованим тарифом, затвердженого [постановою НКРЕ від 22 вересня 2011 року N 1580](#), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 07 жовтня 2011 року за N 1155/19893.

Постачання природного газу без укладення договору з гарантованим постачальником не допускається. Договір на постачання природного газу за регульованим тарифом не укладається у разі використання природного газу постачальником за регульованим тарифом на власні потреби з власного підтвердженого обсягу.

5.1.2. У разі укладення договору на постачання природного газу за регульованим тарифом з основним споживачем у ньому зазначаються додатково такі умови:

відомості про приєднаних субспоживачів;

обсяги передачі природного газу в газовій мережі субспоживачів;

порядок припинення (обмеження) природного газу субспоживачам у передбачених цими Правилами випадках;

порядок розрахунку втрат у мережах основного споживача, пов'язаних з доставкою природного газу субспоживачу;

порядок розрахунку балансу природного газу в газових мережах основного споживача;

порядок передачі даних про обсяги переданого природного газу субспоживачам, у тому числі у випадках порушення комерційних вузлів обліку субспоживачів.

5.1.3. Для укладення договору на постачання природного газу за регульованим тарифом споживач має надати постачальнику природного газу за регульованим тарифом такі документи:

заяву про укладення відповідного договору;

схему підключення об'єкта газоспоживання до газових мереж;

відомості щодо комерційних вузлів обліку природного газу (тип, марка, технічні характеристики тощо);

паспортні дані та режим роботи основного газоспоживаючого обладнання;

заявку на очікуваний обсяг споживання природного газу до кінця поточного року;

копію документа, яким визначено право власності чи користування на об'єкт (приміщення), або копію документа, що підтверджує право власності чи користування на земельну ділянку (у разі відсутності на відповідній земельній ділянці об'єкта);

копію сертифіката або декларації про готовність об'єкта до експлуатації, виданих відповідно до Порядку прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів, затвердженого [постановою Кабінету Міністрів України від 13 квітня 2011 року N 461](#);

копію належним чином оформленої довіреності на право укладати договори особою, яка уповноважена підписувати договори;

довідку про наявність субспоживачів та дані їх комерційних вузлів обліку.

5.1.4. Між гарантованим постачальником та основним споживачем укладається один договір на постачання природного газу на усі об'єкти споживача, які розташовані на території ліцензованої діяльності гарантованого постачальника.

5.1.5. Укладення договору на постачання природного газу за регульованим тарифом можливе за умови наявності у споживача комерційного вузла обліку природного газу, що відповідає нормативно-технічним характеристикам для проведення розрахунків.

5.1.6. Якщо в разі зміни споживача, форми власності чи власника об'єкта споживача фактичний стан комерційного вузла обліку природного газу не відповідає вимогам нормативних документів, договір на постачання природного газу за регульованим тарифом укладається з новим власником після приведення комерційного вузла обліку природного обліку газу у відповідність до вимог нормативних документів.

5.1.7. Інформація щодо наявності у гарантованого постачальника ресурсів природного газу, його якісних характеристик, цін та порядку оплати природного газу надається постачальником усім особам, що звернулись до нього з відповідним запитом, з метою укладення договору на постачання природного газу за регульованим тарифом.

5.2. Укладення договору на постачання газу.

5.2.1. Кваліфікований споживач має право укласти договір на постачання газу з будь-яким постачальником природного газу за нерегульованим тарифом за умови відсутності заборгованості за природний газ перед попереднім постачальником (постачальниками) або за згодою газопостачального підприємства, перед яким виникла заборгованість.

Договір на постачання природного газу не укладається у разі використання природного газу постачальником природного газу за нерегульованим тарифом на власні потреби з власного підтвердженого обсягу.

Постачання природного газу без укладення договору з гарантованим постачальником не допускається.

Договір на постачання природного газу між гарантованим постачальником та кваліфікованим споживачем призупиняється лише на період поставки газу постачальником за нерегульованим тарифом, крім випадків, передбачених цими Правилами.

Про перехід до постачальника природного газу за нерегульованим тарифом споживач має повідомити гарантованого постачальника не пізніше ніж до п'ятого числа місяця, що передує місяцю поставки газу постачальником за нерегульованим тарифом, та в цей самий строк остаточно розрахуватися з гарантованим постачальником за весь обсяг газу, замовлений до дня поставки газу постачальником за нерегульованим тарифом.

5.2.2. Договір на постачання газу укладається на весь очікуваний обсяг споживання природного газу, необхідний споживачу, та на строк, який кратний величині розрахункового періоду, визначеного в договорі на постачання природного газу за регульованим тарифом.

5.2.3. Для відновлення поставки газу за договором з гарантованим постачальником споживач має повідомити гарантованого постачальника не пізніше ніж до 5 числа місяця, що передує місяцю поставки газу гарантованим постачальником.

5.2.4. У разі невиконання зобов'язань з поставки газу постачальником за нерегульованим тарифом постачання природного газу споживачу гарантованим постачальником відновлюється у повному обсязі з першого дня, наступного після дня припинення виконання зобов'язань постачальником природного газу за нерегульованим тарифом.

5.3. Укладення договору на розподіл природного газу.

5.3.1. Договір на розподіл природного газу є документом, який регулює відносини між газорозподільним підприємством, що здійснює свою діяльність на закріпленій Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики, території, і споживачем (замовником) та визначає зміст правових відносин, прав та обов'язків сторін.

5.3.2. Договір на розподіл природного газу укладається відповідно до Типового договору на розподіл природного газу, затвердженого [постановою НКРЕ від 06 вересня 2012 року N 1164](#), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 26 вересня 2012 року за N 1654/21966.

5.3.3. Розподіл природного газу без укладення договору на розподіл природного газу не допускається.

5.3.4. Між газорозподільним підприємством та споживачем (замовником), як правило, укладається один договір на розподіл природного газу на усі об'єкти споживача, які розташовані на території ліцензованої діяльності газорозподільного підприємства.

5.3.5. Газорозподільне підприємство не має права відмовити споживачу, об'єкти якого розташовані на території ліцензованої діяльності цього підприємства, в укладенні договору за умови дотримання споживачем (замовником) вимог щодо укладення договору, передбачених цими Правилами та чинним законодавством.

5.3.6. Для укладення договору на розподіл природного газу споживач має надати газорозподільному підприємству такі документи:

заяву про укладення відповідного договору;

акти розмежування балансової належності об'єктів газоспоживання і експлуатаційної відповідальності сторін;

схему підключення об'єкта газоспоживання до газових мереж;

відомості щодо комерційних вузлів обліку природного газу (тип, марка, технічні характеристики тощо);

паспортні дані та режим роботи основного газоспоживаючого обладнання;

заявку на очікуваний обсяг споживання природного газу до кінця поточного року;

копію документа, яким визначено право власності чи користування на об'єкт (приміщення), або копію документа, що підтверджує право власності чи користування на земельну ділянку (у разі відсутності на відповідній земельній ділянці об'єкта);

копію сертифіката або декларації про готовність об'єкта до експлуатації, виданих відповідно до Порядку прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів, затвердженого [постановою Кабінету Міністрів України від 13 квітня 2011 року N 461](#);

копію належним чином оформленої довіреності на право укладати договори особі, яка уповноважена підписувати договори;

довідку про наявність субспоживачів та дані їх комерційних вузлів обліку.

5.4. Укладення договору на транспортування природного газу магістральними трубопроводами:

5.4.1. Договір на транспортування природного газу магістральними трубопроводами є основним документом, який регулює відносини між газотранспортним підприємством і споживачем (замовником) та визначає зміст правових відносин, прав та обов'язків сторін.

5.4.2. Договір на транспортування природного газу магістральними трубопроводами укладається відповідно до Типового договору на транспортування природного газу магістральними трубопроводами, затвердженого [постановою НКРЕ від 22 вересня 2011 року N 1579](#), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 07 жовтня 2011 року за N 1154/19892.

5.4.3. Транспортування природного газу магістральними трубопроводами без відповідного договору не допускається.

5.4.4. Між газотранспортним підприємством та споживачем (замовником) укладається один договір на транспортування природного газу магістральними трубопроводами.

5.4.5. Газотранспортне підприємство не має права відмовити споживачу (замовнику) в укладенні договору на транспортування природного газу магістральними трубопроводами за умови дотримання споживачем (замовником) вимог щодо укладення договорів, передбачених цими Правилами та чинним законодавством.

5.4.6. Для укладення договору на транспортування природного газу магістральними трубопроводами споживач (замовник) має надати газотранспортному підприємству документи, перелік яких наведено у підпункті 5.3.6 пункту 5.3 цього розділу.

5.5. У відповідних договорах вказується якість газу, що забезпечується газопостачальним (газорозподільним/газотранспортним) підприємством або основним споживачем відповідно до державних стандартів. Усі порушення, пов'язані з відхиленнями якості газу, які встановлені договором, оформляються двостороннім актом.

5.6. До договорів, укладення яких передбачено цими Правилами, за взаємною згодою сторін можуть бути оформлені додатки. У додатках до відповідного договору можуть обумовлюватися технічні та організаційні особливості врегулювання відносин між сторонами, зокрема:

режими роботи основного газоспоживаючого обладнання;

величини дозвolenої потужності об'єкта газоспоживання;

порядок зняття показів комерційних вузлів обліку;

порядок надання та підтвердження інформації щодо даних комерційних вузлів обліку природного газу.

VI. Розрахунки за користування природним газом

6.1. Розрахунки за поставлений природний газ та надані послуги з його розподілу/транспортування здійснюються за розрахунковий період відповідно до умов договорів.

6.2. Розрахунки з постачальником за поставлений природний газ здійснюються за узгодженою сторонами ціною, що не перевищує граничний рівень ціни, встановлений Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики, для відповідної категорії споживачів, та на умовах авансових та/або планових платежів із розрахунку договірною обсягу природного газу на розрахунковий період.

Розрахунки за послуги з розподілу/транспортування природного газу здійснюються за тарифами, встановленими Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики, для газорозподільного/газотранспортного підприємства, та на умовах авансових та/або планових платежів із розрахунку договірною обсягу природного газу на розрахунковий період.

6.3. У випадку недоплати вартості газу (послуги на транспортування) за розрахунковий період споживач (замовник) проводить остаточний розрахунок не пізніше п'яти операційних днів з дня отримання відповідного рахунка. У разі переплати сума переплати зараховується в рахунок оплати на наступний розрахунковий період або повертається на поточний рахунок споживача (замовника) на його письмову вимогу.

6.4. Дата оплати рахунка (здійснення розрахунку) визначається датою, на яку були зараховані кошти на рахунок газопостачального (газорозподільного/газотранспортного) підприємства.

6.5. Оплата вартості природного газу за договором на постачання природного газу за регульованим тарифом здійснюється споживачем виключно грошовими коштами, що перераховуються на поточний рахунок із спеціальним режимом використання постачальника природного газу за регульованим тарифом.

6.6. У разі збільшення в установленому порядку підтвердженого обсягу газу протягом розрахункового періоду споживач (замовник) здійснює оплату додатково заявлених обсягів газу в п'ятиденний строк після збільшення цього обсягу в установленому порядку.

6.7. У разі виникнення заборгованості з оплати вартості природного газу (послуг з розподілу/транспортування) сторони договору за взаємною згодою та у порядку, передбаченому законодавством України, укладають графік погашення заборгованості, який є додатком до основного договору.

У разі відсутності графіка погашення заборгованості газопостачальне (газорозподільне/газотранспортне) підприємство має право грошові кошти, отримані від споживача (замовника) в поточному розрахунковому періоді, зарахувати в рахунок погашення існуючої заборгованості з найдавнішим терміном її виникнення.

Укладення сторонами договору узгодженого графіка погашення заборгованості не звільняє споживача (замовника) від виконання поточних зобов'язань за основним договором.

У разі порушення споживачем (замовником) графіка погашення заборгованості газопостачальне (газорозподільне/газотранспортне) підприємство має право в установленому порядку припинити або обмежити постачання (розподіл/транспортування) природного газу на об'єкти газоспоживання споживача до повного погашення заборгованості.

6.8. У разі звільнення займаного приміщення та/або остаточного припинення користування природним газом споживач зобов'язаний повідомити постачальника та (у разі наявності відповідного договору) газорозподільне/газотранспортне підприємство не пізніше ніж за 20 робочих днів до дня звільнення приміщення та/або остаточного припинення користування природним газом та надати заяву про розірвання договору і в цей самий строк здійснити оплату всіх видів платежів, передбачених відповідними договорами, до вказаного споживачем дня звільнення приміщення та/або остаточного припинення користування природним газом включно.

Постачальник зобов'язаний припинити постачання природного газу за договором, а газорозподільне/газотранспортне підприємство - розподіл/транспортування газу із заявленого споживачем дня звільнення приміщення та/або остаточного припинення користування природним газом.

У разі неповідомлення або несвоєчасного повідомлення споживачем постачальника та (у разі наявності відповідного договору) газорозподільного/газотранспортного підприємства про звільнення приміщення та/або остаточне припинення користування природним газом споживач зобов'язаний здійснювати оплату спожитого об'єктами газоспоживання природного газу та інших платежів, виходячи з умов відповідних договорів.

З новим споживачем укладаються договори відповідно до вимог законодавства України, зокрема цих Правил та нормативних документів, після розірвання договорів із споживачем, який звільняє приміщення.

VII. Умови припинення (обмеження) та відновлення постачання/розподілу/транспортування природного газу

7.1. Газопостачальне (газорозподільне/газотранспортне) підприємство або основний споживач має право припинити або обмежити постачання (розподіл/транспортування) газу на об'єкти газоспоживання споживача (субспоживача) з дотриманням норм безпеки та нормативних документів, що визначають порядок припинення (обмеження) газу споживачу у разі:

проведення неповних розрахунків за договором;

несанкціонованого відбору газу або втручання в роботу комерційних вузлів обліку;

відсутності або недостатності для забезпечення об'єктів газоспоживання споживача підтвердженого обсягу газу;

перевитрат добової норми (узгодженого графіка нерівномірної подачі газу) та/або місячного підтвердженого обсягу;

припинення або розірвання договору;

визнання в установленому порядку аварійним стану системи газопостачання;

відмови від підписання акта приймання-передачі (акта про надані послуги) без відповідного обґрунтування.

На об'єкти газоспоживання споживача може бути припинено (обмежено) транспортування газу в інших випадках, не обумовлених цими Правилами, але передбачених законодавством та/або договором.

7.2. Після одержання повідомлення про припинення або обмеження постачання (транспортування) природного газу споживач зобов'язаний ужити комплекс заходів, спрямованих на запобігання виникненню аварійних ситуацій.

У разі усунення споживачем в установлений строк порушень, що завчасно (до дня припинення/обмеження) підтверджується належним чином, газопостачання не припиняється (не обмежується).

7.3. У разі виявлення несанкціонованого відбору газу, наявності прихованого газопроводу, приєднання об'єктів газоспоживання поза комерційними вузлами обліку або перевищення дозволеної потужності об'єкта газоспоживання постачальник

(газорозподільне/газотранспортне підприємство) має право після складання відповідного акта повністю припинити споживачу постачання (транспортування) природного газу.

7.4. Пломбування та розпломбування газового обладнання на об'єктах газоспоживання споживача, що пов'язане з припиненням (обмеженням) газопостачання/розподілу/транспортування газу, виконується газопостачальним (газорозподільним/газотранспортним) підприємством або основним споживачем згідно з Порядком пооб'єктового припинення (обмеження) газопостачання споживачам, крім населення, затвердженим [постановою Кабінету Міністрів України від 08 грудня 2006 року N 1687](#).

7.5. Відновлення споживачу газопостачання на об'єкти газоспоживання здійснюється протягом трьох робочих днів у містах та п'яти робочих днів у сільській місцевості після усунення споживачем виявлених порушень та оплати вартості послуг за припинення та відновлення.

7.6. Споживач самостійно або через газорозподільне (газотранспортне) підприємство/основного споживача має право призупинити відбір газу повністю чи частково в разі необхідності або при виконанні планового ремонту системи газопостачання, повідомивши про це газорозподільне (газотранспортне) підприємство/основного споживача не пізніше ніж за 7 днів до дати припинення відбору газу (крім випадків аварійних ситуацій).

VIII. Права, обов'язки суб'єктів ринку природного газу

8.1. Права та обов'язки гарантованого постачальника.

8.1.1. Гарантований постачальник зобов'язаний:

укладати договори на постачання природного газу з усіма споживачами, для яких відповідно до [постанови Кабінету Міністрів України від 25 липня 2012 року N 705 "Про визначення гарантованих постачальників природного газу"](#) цей постачальник визначений гарантованим та об'єкти яких розташовані на території здійснення ліцензованої діяльності гарантованого постачальника, які заявили про бажання купувати природний газ;

забезпечувати постачання природного газу відповідної якості відповідно до державних стандартів до пунктів призначення на умовах та в обсягах, визначених договором на постачання природного газу, за умови дотримання споживачем дисципліни відбору природного газу та розрахунків за нього;

розміщувати інформацію про ціни на газ та тарифи на транспортування природного газу магістральними та розподільними трубопроводами та постачання природного газу за регульованим тарифом на своєму веб-сайті та в регіональних засобах масової інформації;

в установленому порядку розглядати запити споживачів щодо діяльності, пов'язаної з постачанням природного газу;

своєчасно надавати споживачу достовірну інформацію;

у разі письмового повідомлення споживача про припинення (обмеження) відбору газу для власних потреб письмово повідомляти газорозподільне або газотранспортне (у разі підключення об'єктів споживача до магістральних газопроводів) підприємство;

виконувати інші обов'язки, передбачені чинним законодавством, у тому числі цими Правилами.

8.1.2. Гарантований постачальник має право:

отримувати від споживача плату за поставлений газ та інші платежі, обумовлені договором на постачання природного газу;

безперешкодного доступу (за пред'явленням службового посвідчення) до комерційних вузлів обліку природного газу, що встановлені на об'єктах газоспоживання споживача, для зняття показів вузлів обліку на території споживача або автоматизованого зчитування даних з цих вузлів обліку;

вдосконалювати за власний рахунок облік газу, за яким здійснюється постачання газу, для точності його виміру, у тому числі встановлювати дублюючі вузли обліку, впроваджувати автоматизовані системи дистанційного зчитування даних з вузлів обліку, монтажу окремих закладних частин для можливості встановлення дублюючих засобів вимірювальної техніки та/або перевірки їх метрологічних характеристик за допомогою мобільних (пересувних) витратомірних комплексів;

припиняти (обмежувати) постачання газу споживачу згідно з умовами договору на постачання природного газу та відповідно до вимог чинного законодавства;

визначати у порядку, передбаченому договором на постачання, величини споживання газу;

інші права, передбачені чинним законодавством.

8.2. Права та обов'язки постачальника природного газу за нерегульованим тарифом:

8.2.1. Постачальник природного газу за нерегульованим тарифом має право:

пропонувати послуги з газопостачання всім кваліфікованим споживачам природного газу;

укладати договір на постачання газу з кваліфікованим споживачем за умови відсутності заборгованості споживача за природний газ перед іншим постачальником природного газу;

отримувати від споживача своєчасну оплату за природний газ відповідно до умов договору;

замовляти послуги у газорозподільного/газотранспортного підприємства з транспортування газу, належного постачальнику, до межі балансової належності об'єктів газоспоживання споживача (основного споживача), якщо це передбачено договором між споживачем та постачальником природного газу за нерегульованим тарифом;

на безперешкодний доступ (за пред'явленням службового посвідчення) до комерційних вузлів обліку природного газу, що встановлені на об'єктах газоспоживання споживача, для зняття показів вузлів обліку на території споживача або автоматизованого зчитування даних з цих вузлів обліку;

на безперешкодний доступ до розрахункових засобів обліку природного газу, розташованих на об'єктах споживачів, виключно для контролю за обсягом споживання природного газу;

на повну і достовірну інформацію від споживача, з яким укладено договір щодо режимів споживання природного газу;

припиняти (обмежувати) постачання газу споживачу згідно з умовами договору на постачання природного газу та відповідно до вимог чинного законодавства;

інші права, передбачені чинним законодавством.

8.2.2. Постачальник природного газу за нерегульованим тарифом зобов'язаний:

забезпечити постачання природного газу відповідної якості відповідно до державних стандартів до пунктів призначення на умовах та в обсягах, визначених договором на постачання природного газу, за умови дотримання споживачем дисципліни відбору природного газу та розрахунків за нього;

укласти договір з газорозподільним (газотранспортним) підприємством на послуги з транспортування газу до межі балансової належності об'єктів газоспоживання споживача (основного споживача), якщо це передбачено договором між споживачем та постачальником природного газу за нерегульованим тарифом, та здійснювати належні розрахунки за надані послуги;

узгодити з газорозподільним (газотранспортним) підприємством підтвержені обсяги газу та добові графіки споживання природного газу по власних споживачах;

в установленому порядку розглядати запити споживачів щодо діяльності, пов'язаної з постачанням природного газу;

своєчасно надавати споживачу достовірну інформацію;

своєчасно та в повному обсязі проводити розрахунки за послуги з розподілу/транспортування, якщо за договором такі послуги оплачує постачальник за нерегульованим тарифом;

виконувати інші обов'язки, передбачені чинним законодавством, в тому числі цими Правилами.

8.3. Права та обов'язки газорозподільного підприємства:

8.3.1. Газорозподільне підприємство зобов'язане:

забезпечувати розподіл природного газу до пунктів призначення споживача (основного споживача) на умовах та в обсягах, визначених договором на розподіл природного газу та погоджених Оператором, за умови дотримання дисципліни відбору газу та розрахунків споживача за надані газорозподільним підприємством послуги;

забезпечити надання послуг, якість яких відповідає встановленим вимогам;

розміщувати інформацію про тарифи на транспортування природного газу розподільними трубопроводами, встановлені Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики, на своєму веб-сайті та в регіональних засобах масової інформації;

складати і підписувати з представниками споживача (замовника) акти наданих послуг;

здійснювати звірку взаєморозрахунків із споживачем (замовником) на умовах договору на розподіл природного газу;

в установленому порядку розглядати запити замовників послуг з розподілу природного газу щодо діяльності, пов'язаної з розподілом природного газу;

своєчасно надавати достовірну інформацію щодо послуг з розподілу природного газу;

виконувати інші обов'язки, передбачені чинним законодавством України.

8.3.2. Газорозподільне підприємство має право:

своєчасно та в повному обсязі отримувати від споживача (замовника) плату за надані послуги;

безперешкодного доступу (за пред'явленням службового посвідчення) до комерційних вузлів обліку природного газу, що встановлені на об'єктах газоспоживання споживача, для контрольного огляду вузлів обліку на території споживача або автоматизованого зчитування даних з цих вузлів обліку;

безперешкодного доступу (за пред'явленням службового посвідчення) на об'єкти газоспоживання споживача для проведення технічної перевірки вузлів обліку, контрольного огляду газопроводів від межі балансової належності до точки вимірювання, а також для виконання припинення (обмеження) постачання природного газу відповідно до встановленого цими Правилами порядку та умов договору, на виконання інших робіт відповідно до договору;

вдосконалювати за власний рахунок облік газу, за яким здійснюється постачання природного газу, для точності його виміру, у тому числі встановлювати дублюючі вузли обліку, впроваджувати автоматизовані системи дистанційного зчитування даних з вузлів обліку, монтажу окремих закладних частин для можливості встановлення дублюючих засобів вимірювальної техніки та/або перевірки їх метрологічних характеристик за допомогою мобільних (пересувних) витратомірних комплексів;

припиняти (обмежувати) постачання газу споживачу згідно з умовами договору на розподіл природного газу та відповідно до вимог чинного законодавства;

інші права, передбачені чинним законодавством, зокрема цими Правилами.

8.4. Права та обов'язки газотранспортного підприємства:

8.4.1. Газотранспортне підприємство зобов'язане:

забезпечувати транспортування природного газу до пунктів призначення споживача (основного споживача) на умовах та в обсягах, визначених договором на транспортування

природного газу магістральними газопроводами та погоджених Оператором, за умови дотримання дисципліни відбору газу та розрахунків споживача за надані газотранспортним підприємством послуги;

забезпечувати надання послуг, якість яких відповідає встановленим вимогам;

складати і підписувати з представниками замовника акти наданих послуг;

здійснювати звірку взаєморозрахунків із замовником на умовах договору на транспортування природного газу;

забезпечувати додержання дисципліни транспортування газу;

в установленому порядку розглядати запити замовників послуг з транспортування природного газу щодо діяльності, пов'язаної з транспортуванням природного газу;

своєчасно надавати достовірну інформацію щодо послуг з транспортування природного газу;

виконувати інші обов'язки, передбачені чинним законодавством України, зокрема цими Правилами, та договором на транспортування природного газу магістральними трубопроводами.

8.4.2. Газотранспортне підприємство має право:

своєчасно та в повному обсязі отримувати від споживача (замовника) плату за надані послуги;

обмежувати або припиняти транспортування газу споживачу у випадках, визначених чинним законодавством України, зокрема цими Правилами, та договором на транспортування;

безперешкодного доступу (за пред'явленням службового посвідчення) на об'єкти газоспоживання споживача для проведення технічної перевірки вузлів обліку, контрольного огляду газопроводів від межі балансової належності до точки вимірювання, а також для виконання припинення (обмеження) постачання природного газу відповідно до встановленого цими Правилами порядку та умов договору, виконання інших робіт відповідно до договору;

вдосконалювати за власний рахунок облік газу, за яким здійснюється постачання природного газу, для точності його виміру, у тому числі встановлювати дублюючі вузли обліку, впроваджувати автоматизовані системи дистанційного зчитування даних з вузлів обліку, монтажу окремих закладних частин для можливості встановлення дублюючих засобів вимірювальної техніки та/або перевірки їх метрологічних характеристик за допомогою мобільних (пересувних) витратомірних комплексів;

у разі невиконання зобов'язань споживачем достроково розірвати договір, повідомивши у письмовій формі про це споживача за 20 календарних днів до дати розірвання;

інші права, передбачені чинним законодавством.

8.5. Права та обов'язки споживача:

8.5.1. Споживач зобов'язується:

забезпечити дотримання дисципліни відбору газу у пунктах призначення у обсягах та на умовах, визначених договорами;

не допускати несанкціонованого відбору газу;

своєчасно та в повному обсязі сплачувати за надання послуг з розподілу/транспортування газу та постачання природного газу на умовах, визначених договорами;

здійснювати комплекс заходів, спрямованих на запобігання виникненню загрози життю або травматизму, пошкодженню обладнання та продукції, негативних екологічних наслідків тощо у разі отримання повідомлення про припинення (обмеження) постачання/транспортування газу;

не перешкоджати газорозподільному (газотранспортному) підприємству в заходах щодо вдосконалення обліку газу на території об'єктів споживача для точності виміру обсягів протранспортованого газу, у тому числі впровадження автоматизованих систем дистанційного зчитування даних з вузлів обліку, установа за власний рахунок дублюючих вузлів обліку, монтажу окремих закладних частин для можливості встановлення дублюючих засобів вимірювальної техніки та/або перевірки їх метрологічних характеристик на місці їх установа за допомогою мобільних (пересувних) витратомірних комплексів;

забезпечувати відповідність об'єктів газоспоживання проектній, виконавчій та технічній документації, збереження цієї документації, належний технічний стан та безпечну експлуатацію газового господарства, а також здійснювати протипожежні заходи на об'єкті газоспоживання;

забезпечувати допуск уповноважених представників газопостачального (газорозподільного/газотранспортного) підприємства за пред'явленням службового посвідчення на територію об'єктів газоспоживання для огляду вузлів обліку, газопроводів, газоспоживного устаткування, у тому числі:

для проведення перевірки, зняття показів, зчитування даних із засобів вимірювальної техніки;

для контрольного огляду газових мереж від межі балансової належності до точки встановлення комерційного вузла обліку, а також для виконання заходів з відключення/підключення газового обладнання в порядку, визначеному чинним законодавством;

забезпечувати збереження і цілісність вузлів обліку та пломб на них і на газовому обладнанні, у тому числі відключеному від систем газопостачання, що розміщені на території власних об'єктів газоспоживання. Негайно повідомляти газопостачальне (газорозподільне/газотранспортне) підприємство про недоліки в роботі вузлів обліку (вихід з ладу, несправність, пошкодження, у тому числі пломб), що встановлені на його території;

самостійно обмежити (припинити) відбір газу у випадках:

порушення строків оплати за договором на постачання/розподіл/транспортування природного газу;

відсутності або недостатності підтвердженого обсягу газу, виділеного споживачу;

перевитрат добової норми та/або місячного підтвердженого обсягу газу без узгодження з газопостачальним (газорозподільним/газотранспортним) підприємством;

припинення або розірвання відповідного договору;

виконувати інші обов'язки, передбачені чинним законодавством, в тому числі цими Правилами.

8.5.2. Споживач має право:

на отримання газу, фізико-хімічні показники якого відповідають установленим нормам, в обсягах, визначених договором на постачання (розподіл/транспортування) природного газу, які погоджені Оператором, крім випадків припинення (обмеження) постачання/транспортування газу відповідно до вимог законодавства;

на коригування планових, підтверджених та добових обсягів газу в установленому порядку;

на отримання інформації щодо цін на природний газ та послуги з його розподілу/транспортування, порядку оплати, нормативних і фактичних параметрів якісних показників газу та величини його тиску в мережі;

самостійно припиняти (обмежувати) відбір газу для власних потреб з дотриманням вимог чинного законодавства, про що повинен письмово повідомляти усіх суб'єктів ринку природного газу, з якими укладено відповідні договори;

вимагати поновлення постачання/розподілу/транспортування газу в установленому порядку після усунення порушень і оплати послуг за відключення та підключення, якщо припинення газопостачання відбулося без розірвання договору на постачання;

інші права, передбачені чинним законодавством, зокрема цими Правилами.

8.6. Права та обов'язки основного споживача та субспоживача:

8.6.1. Основний споживач має право на:

доступ до комерційних вузлів обліку, що встановлені на об'єктах субспоживача, для проведення контрольного огляду та для виконання інших робіт відповідно до умов договору про технічне забезпечення газом об'єктів газоспоживання субспоживача;

припинення або обмеження обсягів передачі газу субспоживача без попередження у таких випадках:

виникнення аварійних ситуацій;

після закінчення строку дії договору про технічне забезпечення газом об'єктів газоспоживання субспоживача;

приєднання субспоживачем власних трубопроводів або третіх осіб до мереж основного споживача поза охопленням комерційним вузлом обліку без відома основного споживача та погодження газорозподільного/газотранспортного підприємства;

самовільного внесення змін у схеми обліку природного газу;

інші права, передбачені чинним законодавством.

8.6.2. Основний споживач зобов'язаний:

забезпечувати технічну можливість для передачі субспоживачу природного газу в обсягах, визначених відповідно до договору з постачальником природного газу;

забезпечувати на межі балансової належності газопроводів підтримання параметрів якості природного газу та узгодженого рівня надійності газопостачання;

виконувати інші обов'язки, передбачені договором із субспоживачем, чинним законодавством, у тому числі цими Правилами.

8.6.3. Субспоживач зобов'язаний:

здійснювати оплату за послуги з утримання газопроводів, які перебувають у власності чи користуванні основного споживача та через які природний газ передається субспоживачу;

забезпечувати безперешкодний доступ у робочий час уповноважених працівників основного споживача за їх службовим посвідченням до комерційного вузла обліку газу;

у разі припинення споживання природного газу повідомити про це основного споживача за 20 днів і здійснити повний розрахунок згідно з умовами договору про технічне забезпечення об'єкта газоспоживання субспоживача, після чого основний споживач припиняє можливість перетікання природного газу;

забезпечувати належне технічне обслуговування газопроводів, що перебувають у його власності;

виконувати інші обов'язки, передбачені договором з основним споживачем, чинним законодавством, у тому числі цими Правилами.

8.6.4. Субспоживач має право на:

отримання природного газу, якісні характеристики якого відповідають державним стандартам;

отримання необхідної інформації щодо обліку природного газу, припинення постачання природного газу;

відшкодування згідно із законодавством України збитків, завданих унаслідок порушення його прав;

інші права, передбачені чинним законодавством.

8.6.5. Взаємовідносини між основним споживачем та субспоживачем (права, обов'язки та відповідальність сторін) встановлюються договором про технічне забезпечення газом об'єкта газопостачання субспоживача.

**Начальник управління регулювання
нафтогазового комплексу**

Т. Рябуха

© Информационно-аналитический центр «ЛИГА», 1991 - 2012
© ООО «ЛИГА:ЗАКОН», 2007 - 2012

